VIII. ULUSLARARASI STRATEJİK ARAŞTIRMALAR KONGRESİ

II. DAVRANIŞSAL İKTİSAT ÇALIŞTAYI

ÖZET BİLDİRİ KİTABI
ABSTRACT BOOK

Editörler Neslihan KOÇ Mehmet YİĞİT Asena Gizem YİĞİT

29 Ekim 2021 Antalya, Türkiye

II. DAVRANIŞSAL İKTİSAT ÇALIŞTAYIÖZET BİLDİRİ KİTABI

II. DAVRANIŞSAL İKTİSAT ÇALIŞTAYI
ÖZET BİLDİRİ KİTABI/ABSTRACT BOOK

29 Ekim 2020 Antalya/TÜRKİYE

EDITÖRLER: Neslihan KOÇ, Mehmet YİĞİT, Asena Gizem YİĞİT

Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarcılık Yayıncılık Eğitim Turizm ve Ticaret Limited Şirketi

turkuazkey@hotmail.com

1 Baskı/ First Edition 10 Aralık 2021

ISBN- 978-605-73849-0-4

TURKUAZ KONGRE YAYINLARI Kongre
Özet ve Tam Metin Kitap Dizisi:14

Bu kitapta yer alan bildirilerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluğu yazarlara aittir. Editörler ve yayınevi yayınlanan bölümlerin içeriği ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER **2**
ÇEVRİMİÇİ DENEYLER **4**
Dr. Burak Kağan DEMİRTAŞ 4
SIFIR FİYAT ETKİSİ: ÇİKOLATA DENEYİ **6**
Dr. Burcu DÖNMEZ 6
AKADEMİSYENLERDE TEKNOSTRES KAYNAKLI DİJİTAL TÜKENMİŞLİĞİN BİLİŞSEL ÖNYARGILAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ **8**
Arş. Gör. Asena Gizem YİĞİT 8
Arş. Gör. Tuğçe BAYRAM TOPÇU 8
Arş. Gör. Dr. Hilal Tuğçe BAYAR 8
ZİHİNSEL MUHASEBE İLE PARA SEVGİSİ, FİNANSAL RİSK EĞİLİMİ VE KOPNTROLÜ KAYBETME KAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİ **9**
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YİĞİT 9
NÖROİKTİSADIN AMACI, ETKİLERİ VE GELECEĞİ **10**
Buse YİĞİTTİR 10
Doç. Dr. Sıddıka BAŞÇI 10
BORSADAKİ DALGALANMALARIN (BIST-100) İNTİHARLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ **11**
Doç. Dr. Neslihan KOÇ 11
Bilim Uzmanı Semanur COŞKUN 11
BELİRSİZLİK ALTINDA KARAR ALMA SÜRECİNDE ÖĞRENCİ SEÇİMİ **12**
Arş. Gör. Dr. Tuğba İNCİ 12
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE ÖZNE PROBLEMATİĞİ VE YAPAY ZEKA TARTIŞMALARI **13**
Dr. Mehmet Hişyar KORKUSUZ 13

Tarih/Date	**29.10.2021**		**II. Davranışsal İktisat Çalıştayı**
Saat/Time	**10.00-18.00**		
SALON	**Online**		
Moderatörler	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YİĞİT		
Davetli Konuşmacılar	**Dr. Kerem DÜNDAR** Gelecekteki Noktaları Birleştirmek **(saat: 10:00 - 11:00)**		
Birinci Bölüm **(saat 11:30 - 14:00)**			
Bildiri No	Bildiri Başlığı	Yazar(lar)	Kurum
1310	Çevrimiçi Deneyler	Öğr. Gör. Burak Kağan DEMİRTAŞ	Abdullah Gül Üniversitesi
1210	Sıfır Fiyat Etkisi: Çikolata Deneyi	Dr. Öğr. Üyesi Burcu DÖNMEZ	Şırnak Üniversitesi
1397	Akademisyenlerde Teknostres Kaynaklı Dijital Tükenmişliğin Bilişsel Yanılgılar Üzerindeki Etkisi	Arş. Gör. Asena Gizem YİĞİT Arş. Gör. Tuğçe BAYRAM TOPÇU Arş. Gör. Dr. Hilal Tuğçe BAYAR	Süleyman Demirel Üniversitesi Süleyman Demirel Üniversitesi Süleyman Demirel Üniversitesi
1395	Zihinsel Muhasebe ile Para Sevgisi, Finansal Risk Eğilimi ve Kontrolü Kaybetme Kaygısı Arasındaki İlişki	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YİĞİT	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
"İkinci Kısım: Davranışsal İktisat Uygulamaları (saat 15:00 - 18:00)"			
1193	Nöroiktisadın Amacı, Etkileri ve Geleceği	Lisansüstü Öğrencisi Buse YIĞITTIR Doç. Dr. Sıdıka BAŞÇI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
1380	Borsadaki Dalgalanmaların (BIST-100) İntiharlar Üzerindeki Etkisi	Bilim Uzmanı Semanur COŞKUN Doç. Dr. Neslihan KOÇ	Hitit Üniversitesi Hitit Üniversitesi
1374	Belirsizlik Altında Karar Alma Sürecinde Öğrenci Seçimi	Arş. Gör. Dr. Tuğba İnci	Giresun Üniversitesi
1313	Dijital Dürtmenin Dijital Özgeciliğin Artırımında Kullanılması	Lisansüstü Öğrencisi Esra KOÇ Doç. Dr. Meltem ERDOĞAN	Anadolu Üniversitesi Anadolu Üniversitesi
1371	Uluslararası İlişkiler'de Özne Problematiği ve Yapay Zeka Tartışmaları	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Hişyar Korkusuz	İnönü Üniversitesi

ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE ÖZNE PROBLEMATİĞİ VE YAPAY ZEKA TARTIŞMALARI

***Dr. Mehmet Hişyar KORKUSUZ*[13]**

Özet

Gelenek, modernite ve post-modernite çerçevesinde okunabilecek insanlığın modern tarihini tarım, sanayi ve bilgi çağı ya da değişim ve süreklilik sarmalında birbirinin ardısıra gelen şok dalgaları biçiminde değerlendirmek mümkündür. Gerçeklerin ortaya çıkarılmasına dair evrensel/özel, holistik/partiküler ya da makro/mikro ölçekli yaklaşımlar kapsamında zamanın ruhu olarak değerlendirilebilecek karakteristik bir unsur ve tema öne çıkacak olsa bile sürecin ve aktörlerin (öznelerin) bütünüyle öngörülebilir nitelikte olmadığı söylenilebilir. Bu çalışmada süreç içerisinde ortaya çıkan toplumsal ve ekonomi politik düzenlerde belirleyici öneme sahip ilişkiselliklerin ve güç konfigürasyonlarının temel örüntülerinin özne problematiği çerçevesinde ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu yapılırken politik ekonomi bir zemin ve politik psikoloji bir imkan olarak insan gerçeğinin tezahürleriyle kapsama alanına dahil edilmeye çalışılacaktır. Zihinsel kategori ve düşünüşlerin iz ve etkileri, gelgitlerle karakterize, çizgisel olmayan bir seyir rotası izlemektedir. Modern dünyanın kavram ve bağlam olarak temel önermeleri, aydınlanma ve felsefi-bilimsel düşüncenin sosyolojik imajinasyonu sayesinde görünürlük kazanacaktı. Burjuvazi öncülüğünde özgürlük, eşitlik, refah iddialarıyla öne çıkan ve eski rejimi alt eden eğilim, merkantilizm, ulus-devlet formasyonu ve endüstri devriminin ardından sanayi kapitalizmi ile iyiden iyiye temerküz ederek yeni üretim kalıpları, güç odakları ile süreci cisimleştirecekti. Aşılmak ve geride bırakılmak istenen şey, aslında insanlığın ve tarihin yükü olarak yorumlanan genetik mirastan başkası değildi. İnsani gerçekliğin tarihin hızlanması ve toplumsal katmanların yeniden günyüzüne çıkmasıyla beraber sosyal sistem endeksli birey algısının özne odaklı tasavvurlara doğru yönelimi beslemesi kaçınılmazdı. Modernite ve sonrasına dair eleştirel analizlerde esasen modern sistemlerin sebep olduğu krizler, çatışma ve savaşlarla bir tahakküm ilişkisine dönen ekonomi politik kırılganlıklar mevcuttur. Buna ek olarak yabancılaşan ve giderek yalnızlaşan birey zaman içinde kaygılarının artmasıyla bunalacak, iş ve hayat yükü karşısında çıkış yolu arayacaktı. Bilim ve teknolojideki olağanüstü gelişmelere rağmen politik ve sosyal düzenlerin insani temel taleplere, gerçek hayat kalitesini geliştirip zenginleştirecek düşüncelere duyarsız kalması öznenin geri dönüşünü tetikleyecekti. Modern birey klasik rasyonalite söylemleriyle çerçevelendirilen muhayyel toplumsal alanın ötesine taşıp işe duygusunu katarak insan, tabiat ve gelecek üzerinde düşünce turuna çıkarak kendi gerçekliğiyle yeniden yüzleşmektedir. Özellikle enformasyon devrimi sonrasında bilim ve teknolojideki devasa sıçramalar ile yapayzekanın giderek artan önemi konunun öznenin konumu bağlamında interdisipliner analizlerle tartışılmasını gerektirmektedir. Nöral kapasite, bilişsel mimari ve networkler insani faaliyetin gelişiminde belirleyici bir pozisyona sahiptir. İnsan beyni ve davranışlarının bilgi, teknoloji, ekonomi, politika, kültür, toplum ve tabiatla çok yönlü, karşılıklı ve karmaşık ilişki, iletişim ve etkileşimleri vardır. Yapay zekanın şimdilerde odak noktasını kotarmaya başladığı nöroekonomi kuramsal cazibesiyle yeni fikirler, tasarımlar ve üretim teknolojileriyle dikkati çekmektedir. Uluslararası İlişkiler'de güvenlik, savunma, istihbarat, çevre, sağlık ve iletişim başta olmak üzere pek çok sektörde özellikle son iki yılda bütün dünyayı etkisi altına alan Covid sürecinden sonra yapayzeka her seviye ve platformda tartışılmaktadır. Küresel sistem içinde temel aktör olarak ulus-devlet modeli ve ötesi bilgi teknolojileri, yapayzeka yatırımları ve ürünleriyle beraber farklı boyutlarda gündeme gelmektedir. İdeallerle gerçekler, algılarla olgular arasında özneyi anlama, anlamlandırma ve düşünme çabası ucu açık bir problematik olarak diridir. Yapay zeka imkanı ile inovasyonlara, ontolojik risk ve belirsizliklere etik kodları dahil ederek bakabilmek öznenin pozisyonunu farklı ölçek, seviye, biçim ve içeriklerde öne çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler : İnsan Gerçeği, Politik Ekonomik Zemin, Politik Psikolojik İmkan, Yapayzeka, Fırsatlar ve Riskler
Jel Kodları : B0, F5, Z0, O330, I000

SUBJECT PROBLEMATICS AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE DISCUSSIONS IN INTERNATIONAL RELATIONS

Abstract

It is possible to evaluate the modern history of humanity, which can be read within the framework of tradition, modernity and post-modernity, in the form of successive shock waves in the era of agriculture, industry and information, or in the spiral of change and continuity. It can be said that the process and the actors (subjects) are not completely predictable, even if a characteristic element and theme that can be considered as the spirit of the time will come to the fore within the scope of universal/private, holistic/particular or macro/micro-scale approaches to revealing the facts. In this study, it is aimed to reveal the basic patterns of relationality and power configurations, which have decisive importance in the social and political economy orders that emerged in the process, within the framework of the subject problematic. While doing this, political economy as a ground and political psychology as an opportunity will be tried to be included in the scope of the manifestations of human reality. The traces and effects of mental categories and thoughts follow a non-linear course characterized by tides. The basic propositions of the modern world as concept and context would gain visibility thanks to the enlightenment and sociological imagination of philosophical-scientific thought. Under the leadership of the bourgeoisie, the trend that came to the fore with claims of freedom, equality and prosperity and defeated the old regime would embody the process with new production patterns and power centres by concentrating thoroughly with mercantilism, nation-state formation and industrial capitalism after the industrial revolution. What was wanted to be surpassed and left behind was actually nothing, but the genetic heritage interpreted as the burden of humanity and history. With the acceleration of history

[13] Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, mehmet.korkusuz@inonu.edu.tr

and the re-emergence of social layers, it was inevitable that the perception of the individual based on the social system would feed the orientation towards subject-oriented conceptions. In critical analyses of modernity and its aftermath, there are economic and political vulnerabilities that turn into a relationship of domination with crises, conflicts and wars caused by modern systems. In addition to this, the alienated and increasingly lonely individual would become overwhelmed by the increasing anxiety over time and would seek a way out in the face of the work and life burden. Despite the extraordinary developments in science and technology, the insensitivity of political and social orders to basic human demands and thoughts that would improve and enrich the quality of real life would trigger the return of the subject. The modern individual goes beyond the imaginary social space framed by classical rationality discourses and adds his feeling to the work and goes on a thought tour on human, nature and future, and confronts his own reality again. Especially after the information revolution, the enormous leaps in science and technology and the increasing importance of artificial intelligence require the subject to be discussed with interdisciplinary analyzes in the context of the subject's position. Neural capacity, cognitive architecture, and networks play a decisive role in the development of human activity. The human brain and behaviours have multifaceted, reciprocal and complex relationships, communication and interactions with knowledge, technology, economy, politics, culture, society and nature. Neuroeconomics, which artificial intelligence is now focusing on, draws attention with its theoretical appeal, new ideas, designs and production technologies. In International Relations, artificial intelligence is discussed at every level and platform, especially after the Covid process, which has affected the whole world in the last two years, in many sectors, especially in security, defense, intelligence, environment, health and communication. As the main actor in the global system, the nation-state model and beyond information technologies come to the fore in different dimensions with artificial intelligence investments and products. Between ideals and facts, perceptions and facts, the effort to understand, make sense of and think about the subject is problematically alive with an open end. Being able to look at innovations, ontological risks and uncertainties by including ethical codes with the possibility of artificial intelligence highlights the position of the subject in different scales, levels, forms and contents.

Keywords **:** Human Reality, Political Economic Ground, Political Psychological Possibility, Artificial Intelligence, Opportunities and Risks.
Jel Codes **:** B0, F5, Z0, O330, I000.